

2013-06-18

B E S L U T

Zam Exchange
Innehavare: Mahdi, Zainab Ahmed
Nordlinds väg 94C
217 73 MALMÖ

FI Dnr 13-927
Delgivning nr 1

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreläggande att vidta rättelse

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen förelägger Zainab Ahmed Mahdi [] med firma Zam Exchange att senast den 31 juli 2013 vidta rättelse beträffande efterlevnad av reglerna i lag (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De rättelser som ska vidtas består i att upprätta en riskbedömning, upprätta en verksamhetsanpassad instruktion om åtgärder för att förebygga att verksamheten med valutaväxling utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism, vidta åtgärder för att uppnå kundkännedom, granska och rapportera misstänkta transaktioner samt att utbilda alla som arbetar i butiken.

(10 § 2 punkten lag (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet)

2. Beslutet enligt punkt 1 ska gälla omedelbart.

(11 § andra stycket lag (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet)

Hur man överklagar, se bilaga.

Bakgrund

Zainab Ahmed Mahdi, [] med firma Zam Exchange, (företaget) är registrerad hos Finansinspektionen som finansiellt institut med verksamhet valutaväxling i enlighet med 2 § andra stycket lag (1996:1006) om anmälningssplikt avseende viss finansiell verksamhet (anmälningsslagen).

Av 1 kap. 2 § 4 och 18 lag (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) följer att denna lag gäller i företagets verksamhet.

Finansinspektionen genomförde ett annonserat platsbesök hos företaget den 11 februari 2013 i syfte att undersöka hur företaget följer penningtvätsreglerna. Företaget företrädades av företagsinnehavarens make Badri Abboud Salman som arbetar heltid i butiken.

Efter platsbesöket skickades en avstämningsskrivelse till företaget som företaget gavs möjlighet att yttra sig över. Företagets yttrande inkom till Finansinspektionen den 22 mars 2013. Företaget har därefter även skickat in ytterligare en skrivelse som inkom till Finansinspektionen den 4 juni 2013.

Att tillhandahålla betaltjänst

Under platsbesöket framkom att företaget erbjuder kunder att växla pengar genom att kunder överför pengar till företagets bankkonto och sedan hämtar ut motsvarande belopp i annan valuta i kontanter. Företaget har i sin skrivelse som inkom till Finansinspektionen den 4 juni 2013 uppgivit att det bara erbjuder valutaväxling genom utbyte av kontanter. Detta finns dock inte omnämnt i företagets första yttrande som inkom till Finansinspektionen den 22 mars 2013.

Ett förfarande som innebär att en kund genom kontoöverföring kan få ut kontanter är en form av betaltjänst som träffas av definitionerna i 1 kap. 2 § 1 och 5 lag (2010:751) om betaltjänster (betaltjänstlagen). De handlar dels om tjänster som gör det möjligt att sätta in på och ta ut kontanter från ett betalkonto och dels om tjänster där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas, uteslutande för att överföra motsvarande belopp till en mottagare. Tillhandahållande av betaltjänster är enligt huvudregeln i 2 kap. 1 § betaltjänstlagen tillståndspliktigt. Företaget saknar tillstånd att erbjuda betaltjänster.

Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionen ska enligt 8 kap. 24 § första stycket betaltjänstlagen förelägga den som driver verksamhet som omfattas av betaltjänstlagen utan att vara berättigad till det att upphöra med verksamheten.

Företaget har genom att erbjuda kunder att växla pengar genom transaktioner över bankkonto tillhandahållit en tillståndspliktig betaltjänst. Detta har företaget inte tillstånd till. Företaget får endast erbjuda valutaväxling som sker kontanter mot kontanter. Detta talar för att Finansinspektionen ska ingripa mot företaget.

I en skrivelse till Finansinspektionen den 4 juni 2013 har företaget dock uppgett att det nu endast erbjuder valutaväxling genom utbyte av kontanter. I och med detta besked saknas det tillräcklig grund för Finansinspektionen att ingripa.

För att förtroendet för den finansiella marknaden ska upprätthållas är det angeläget att finansiella företag, som valutaväxlingsföretag, inte driver tillståndspliktig verksamhet utan att ha tillstånd till det. Finansinspektionen kan konstatera att det finns anledning för inspektionen att vid senare tidpunkt följa upp vilka åtgärder företaget har vidtagit.

Föreläggande att vidta rättelse avseende brister i penningtvättshanteringen

Riskbedömning

Ett företag som är registrerat hos Finansinspektionen enligt anmälningslagen ska bedöma risken för att företaget utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Riskbedömningen ska innehålla en analys av företags kunder, produkter och tjänster samt andra för verksamheten relevanta faktorer såsom distributionskanal och geografiskt område. Detta framgår av 2 kap. 3 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (FFFS 2009:1).

Av de handlingar som Finansinspektionen har tagit del av i samband med platsundersökningen har inspektionen inte kunnat finna att företaget har gjort en sådan riskbedömning som avses i 2 kap. 3 § FFFS 2009:1.

Finansinspektionens bedömning

Eftersom företaget inte har förmått visa att det gjort en sådan riskbedömning som avses i 2 kap. 3 § FFFS 2009:1, bedömer Finansinspektionen att företaget inte uppfyller kravet i nämnda paragraf.

Interna regler för åtgärder mot penningtvätt mm.

Ett företag som registrerat hos Finansinspektionen enligt anmälningslagen ska ha fastställda interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Företagets rutiner ska utgå från dess verksamhet och riskbedömning, dvs vara verksamhetsanpassad. Detta framgår av 5 kap. 1 § penningtvättlagen och 3 kap. 1 och 2 §§ FFFS 2009:1.

Företaget saknar en skriftlig penningtvättsinstruktion. Företrädaren som är den som självständigt sköter verksamheten vet inte hur det system som man använder sig av fungerar fullt ut. Företrädaren lyckades inte heller visa att företaget konsekvent tillämpar enhetliga rutiner även om dessa rutiner inte fanns nedskrivna.

Finansinspektionens bedömning

Företaget saknar skriftliga interna regler för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget följer därför inte de krav som ställs på verksamhetsutövare i 5 kap. 1 § penningtvättslagen och 3 kap. 1 och 2 §§ FFFS

2009:1 om fastställda verksamhetsanpassade interna regler mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Företagets rutiner avseende kundkännedom

Ett företag som är registrerat hos Finansinspektionen enligt anmälningslagen ska (1) vid etablering av affärsförbindelse, eller (2) vid transaktioner som uppgår till 15 000 euro eller mer, eller som tillsammans med andra transaktioner uppgår till detta belopp, eller (3) om det finns misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism, kontrollera (a) kundens identitet, (b) om det finns någon annan huvudman, och (c) vilket syfte och art kunden har med affärsförbindelsen. Detta framgår av 2 kap. 2 och 3 §§ penningtvättilagen. I 4 kap. FFFS 2009:1 finns ytterligare regler om vilka skyldigheter företaget har för att uppnå kundkännedom.

Under platsbesöket tog Finansinspektionen del av kopior på kundakter avseende 13 olika kunder som växlat pengar. En av dessa kunder har växlat mer än motsvarande 15 000 euro, vilket är den lagstadgade beloppsbegränsningen då ett företag i vart fall måste vidta grundläggande åtgärder för att uppnå kundkännedom. De dokument som företaget har presenterat som underlag på att kundkännedom uppnåtts saknar uppgift om varifrån pengarna kommer och syftet med växlingen. Flera av underlagen saknade uppgift om växlat belopp. Företaget har i sitt svar på avstämningsskrivelsen uppgett att mycket små belopp kan ha missats. Underlagen rör kunder som företaget valt att granska. Finansinspektionen finner det inte sannolikt att företaget skulle ha valt att granska och begära in mer information för kunder som växlat mycket små belopp.

Bland övriga överlämnade kundakter fanns generellt sett information om namn, personnummer och adress, dock inte i alla. Två av kundakterna saknade läsliga id-kortskopior och ytterligare två saknade helt kopia på id-kort. I en av kundakterna fanns en kopia på id-kort vars giltighetstid passerat vid tidpunkten för transaktionen. I 11 av de granskade kundakterna saknades uppgift om syfte med växlingsuppdraget. I flertalet kundakter framkom varken var pengarna kommit ifrån eller vad de skulle användas till. I de fall där handskriven notering fanns om syfte med växlingsuppdraget eller uppgift om varifrån pengarna kom så saknades underlag som styrker kundens påstående. Ingen närmare granskning verkade ha gjorts och knapphändiga svar såsom "från butiken", "jobb" och "lön" har accepterats som svar på pengarnas ursprung. Svar såsom "köpa hus" och "åka utomlands" har accepterats som svar på syftet med växlingen.

Vid genomgång i företagets datasystem fanns ytterligare en person (juridisk person) som växlat mer än motsvarande 15 000 euro. Underlaget saknade uppgift om syftet med växlingsuppdraget, uppgift om varifrån pengarna kom och registreringsbevis med uppgift om behörig firmatecknare.

Företaget uppgav vid platsbesöket att legitimation kontrolleras vid växlingsuppdrag på motsvarande kr eller mer. Vid genomgång av de

registrerade växlingstillfällen framkom att två växlingar utförts direkt efter varandra. Växlingarna uppgår till sammanlagt [] sek och det går inte att fastställa att växlingarna verkligen avsåg två olika kunder eftersom endast belopp, valuta och tid registrerats i systemet.

De underlag som presenterats innehåller inga kvitton med kundens signatur. Inte heller innehöll alla kundakter kopia på id-kort. Det går därmed inte att fastställa om det är samma person som växlat pengar som personen på identitetshandlingen genom att jämföra signaturen.

Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionens bedömning är på grund av ovan redogjorda omständigheter att företaget inte lever upp till de krav som ställs på verksamhetsutövare i 2 kap. penningtvättilagen om kundkännedom.

Företagets rutiner avseende granskning och rapportering av transaktioner

Ett företag som är registrerat hos Finansinspektionen enligt anmälningslagen ska granska transaktioner för att kunna upptäcka sådana fall som det misstänker utgör led i penningtvätt eller finansiering av terrorism. Misstänkta fall ska utan dröjsmål lämnas till Rikspolisstyrelsen. Företaget ska också avstå från att utföra sådana transaktioner. För att kunna göra detta ska företaget ha system eller rutiner för att granska transaktioner och för att kunna rapportera uppgifter till Rikspolisstyrelsen. Detta framgår av 3 kap. 1 § penningtvättilagen och 3 kap. 1 § 4 och 5 FFFS 2009:1. I 5 kap. FFFS 2009:1 finns ytterligare regler om uppgifts- och granskningsskyldigheten.

Under platsbesöket framkom att företaget saknar en granskningsrutin för att löpande följa upp olika kunders köp av valuta. Det fanns inte heller någon dokumentation som visar granskning av kunder som nekats tjänster i enlighet med 2 kap. 11 § och 3 kap. 1 § penningtvättilagen.

Under platsbesöket uppgav företaget att det inte vet hur man rapporterar misstänkta transaktioner. Någon sådan rapportering har heller aldrig gjorts.

Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionens bedömning är på grund av ovan redogjorda brister i regelefterlevnaden att företaget inte lever upp till de i penningtvättilagen uppställda kraven på granskning och rapportering av transaktioner.

Utbildning av anställda

Ett företag som är registrerat hos Finansinspektionen enligt anmälningslagen ska se till att de anställda fortlöpande får den information och den utbildning som behövs. Detta framgår av 5 kap. 1 § penningtvättilagen.

Under platsbesöket framkom att företagsinnehavaren aldrig genomgått någon utbildning och att den anställda har haft svårigheter att tillgodogöra sig den utbildning som han deltagit i.

Finansinspektionens bedömning

Finansinspektionens bedömning är att företaget inte lever upp till kravet att utbilda anställda eftersom någon anpassad utbildning för personalen i butiken aldrig har tillhandahållits.

Val av ingripande

Finansinspektionen kan konstatera att företaget brister på ett flera områden i sin hantering av penningtvätsregelverket. Av 10 § 2 anmälningsslagen framgår att Finansinspektionen får förelägga företaget att göra rättelse för överträdelser av penningtvätslagen, och att om rättelse inte görs får inspektionen förelägga företaget att upphöra med verksamheten. Av 11 § anmälningsslagen framgår att inspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart. Eftersom företaget verkar i en bransch där risken för att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism är hög är det särskilt viktigt att företaget kommer tillrätta med de brister i regelefterlevnaden av penningtvätsregelverken som Finansinspektionen har konstaterat finns i företaget. Föreläggandet att vidta rättelse ska därför gälla omedelbart.

Det är dock rimligt att företaget ges viss tid på sig att komma tillrätta med de brister som Finansinspektionen bedömer finns i företaget. Mot bakgrund av att den verksamhet som företaget driver inte kan anses vara en komplicerad verksamhet, och att företaget endast har ett fåtal antal anställda bedömer inspektionen att rättelserna bör kunna klaras av inom några få veckor från det att företaget fått del av detta beslut.

FINANSINSPEKTIONEN

Martina Jäderlund
Avdelningschef

Caroline Arbin
Jurist
08-586 484 88

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Jag har denna dag tagit del av handlingen.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.

Hur man överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka eller lämna det till Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm.

Ange följande i överklagandet:

- Namn och adress
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets nummer
- Varför ni anser att beslutet är felaktigt
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Kom ihåg att underteckna skrivelsen.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni fått ta del av beslutet.

Finansinspektionen skickar överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm, om det kommit in i tid och Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni begärt.